



käytössä olevista resursseista”, Fludernik toteaa. Nykypuheet innovaatioista ja huippuyliopistoista tulevat jäämään vain puheeksi niin kauan, kun eurooppalaisten yliopistojen odotetaan venyvän joka suuntaan. ”Opiskelijamäärät ovat räjähtäneet myös Saksassa. Omalla laitoksellani on yhteensä 2 000 opiskelijaa ja opintojen loppuvaiheessa olevia ohjaa kaksi brittiläisen kirjallisuuden ja kaksi amerikkalaisen kirjallisuuden professoria, sekä kaksi lingvistiikan professoria. Itselläni on ohjauksessa noin neljäkymmentä maisterintutkielmaa ja näiden lisäksi kuulustelen suullisesti joka lukukauden aikana kolmekymmentäviisi valmistuvaa opiskelijaa”. Opiskelijamäärien takana on Fludernikin mielestä vääristynyt ajatus demokraattisesta yhteiskuntamallista. ”Pyrkiessään kouluttamaan vähintään viisikymmentä prosenttia joka sukupolvesta maisteriksi asti, yhteiskunta luottaa elitismiin vastaiseen mutta aivan takaperoiseen ajatukseen siitä, että kaikilla yhteiskunnan jäsenillä tulisi olla sama koulutustaso”, Fludernik toteaa artikkelissaan. Suomea hän kehuu juuri siitä, että koulutus on ilmaista, mutta sitä ei jaeta kaikille, vaan yliopistoon päästäkseen opiskelijan tulee osoittaa tietty perustaso ja kyky maksua uutta tietoa.

Tapaan, jolla rahoitusta jaetaan korkealle tähtäävien tutkimusinstituutioiden ja opetukseen keskittyvien yliopistojen kesken Fludernik suhtautuu kuitenkin epäillen. ”Saksassa käyttöön otettu järjestelmä, jossa kilpaillaan viisivuotisesta huippuyliopistotatuksesta, on erittäin lyhytnäköinen. Ajatuksena on, että rahoituksen saanut yliopisto voi palkata laitoksilleen lisää huippuosajia ja siten erinomaiset tulokset jatkuisivat erityisrahoituksen päätyttyäkin, mutta moinen ei ota huomioon virkojen puutetta. Oma laitokseni ei voi tarjota uutta professuuria ennen kuin joku meistä lähtee eläkkeelle. Joten erityisrahalla palkatut huippuosajat katoavat viiden vuoden kuluttua, jos heitä niin lyhytaikainen rahoitus edes alun perinkään kiinnostaisi.”

Rahoituksen määrän ja jatkuvuuden lisäksi ongelmana on Fludernikin mielestä se oletus, että monitieteisyys on arvo sinänsä. ”Saksan Akatemian huippustatushaussa rahaa voivat hakea vain monitieteiset projektit, eikä perustutkimukselle jonkin tietyn tutkimusparadigman sisällä myönnetä lainkaan tukea. Tämä on luonnollisesti ongelma erityisesti humanistisille tieteille, joissa suurin osa huippututkimuksesta tehdään siten, että yksi tutkija saa erinomaisen, ainutlaatuisen ajatuksen, työstää sitä useita vuosia ja julkaisee lopulta monografian, joka saa koko maailman haukkomaan henkeään. Tutkimusrahoituksen nykymuodot on suunniteltu luonnontieteitä ajatellen, eivätkä omia polkujaan kulkevat humanisti-innovaattorit välttämättä löydä projektirahoitukseen tarvittavia verkostoja. Sitä paitsi yhteistyö eri tutkimuskenttien välillä tarvitsee yleensä vakiintuneen metodologisen pohjan, jolle kaikki voivat yhdessä rakentaa, kun taas humanistisissa tieteissä metodologian kyseenalaistaminen ja kehittäminen on välttämätön osa itse tutkimuksen tekoa.” Ei monitieteisyys ole Fludernikin mielestä tietenkään itsessään pahasta – hänen oma tutkimuksensa on ylittänyt kirjallisuuden- ja kielentutki-



eivätkä yhden alan eksperttiä.”

Suomalaisen yliopistoverkoston Fludernik toteaa muistuttavan monin tavoin sak-salaista vastinettaan. ”Toivottavasti ette täällä joudu käymään läpi niitä samoja taiste-luita, joita meillä käydään: esimerkiksi opettajankoulutus on yritetty siirtää kokonaan pois yliopistoista ja vaikka se epäonnistui, on yliopistojen opetusohjelmaan sisällytet-ty valtava määrä pedagogisia opintoja sisällön kustannuksella.” Yliopistojen välille on myös koitettu väen vängällä luoda tasoeroja yli tieteenalojen. ”Rahaa annetaan niille yliopistoille, joilla sitä ja menestystä on, huolimatta siitä, onko niiden edustama tut-kimusparadigma jo käytössä kulunut. Tällainen järjestelmä ei rohkaise uutta, todella innovatiivista tutkimusta, eikä niitä tutkijoita, joiden ajatukset käyvät eri tahtiin hallit-sevan paradigman kanssa.”

*Monika Fludernik vieraili Erasmus-vaihdon puitteissa Helsingin yliopiston englannin kielen laitoksella huhtikuussa 2007.*